

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2018 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Edyta Buczkowska – Żuk (spr.)
Sędziowie:	SSA Artur Kowalewski SSA Krzysztof Górski

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2018 roku w Szczecinie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. B.

przeciwko Skarbowi Państwa

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na zarządzenie przewodniczącego w Sądzie Okręgowym w Szczecinie

z dnia 21 września 2018 roku, sygn. akt I C 1099/17

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Artur Kowalewski SSA Edyta Buczkowska – Żuk SSA Krzysztof Górski

UZASADNIENIE

Zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 21 września 2018 roku w Sądzie Okręgowym w Szczecinie nastąpił zwrot pozwu M. B. z dnia 8 września 2017 roku.

W uzasadnieniu takiego rozstrzygnięcia podano, że pismem z 28 listopada 2017 roku powód został zobowiązany do usunięcia braków formalnych pozwu. Nie usunął jednak wszystkich braków, albowiem w piśmie z 7 grudnia 2017 roku stanowiącym odpowiedź na powyższe wezwanie, nie wskazał imion i nazwisk sędziów, od których domaga się kwoty 2 500 000 zł oraz nie oznaczył jednostki organizacyjnej Skarbu Państwa, z którego działalnością związane jest dochodzone roszczenie.

Powołując się na art. 126 § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zauważył, że każde pismo powinno zawierać imię i nazwisko lub nazwę stron, co oznacza, że powód wskazać konkretne osoby, które są sędziami i które mają zapłacić powyższą kwotę. W odniesieniu do Skarbu Państwa Sąd Okręgowy wskazał, że stosownie do art. 67 § 2 k.p.c. za Skarb Państwa podejmuje czynności procesowe organ jednostki organizacyjnej, z której działalnością wiąże się dochodzone roszczenie lub organ jednostki nadrzędnej. Odpowiednia jednostka powinna zostać wskazana przez stronę powodową.

Sąd Okręgowy dalej wskazał, że stosownie z kolei do art. 130 k.p.c., jeżeli pismo nie może otrzymać biegu wskutek niezachowania warunków formalnych lub jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty, przewodniczący wzywa stronę do uzupełnienia braków w terminie tygodniowym. Po bezskutecznym płynie terminu przewodniczący zwraca pismo stronie. Pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu.

W tej sytuacji, ponieważ powyższe braki nie zostały usunięte Sąd Okręgowy uznał, że pozew podlega zwrotowi na podstawie art. 130 k.p.c.

Zażalenie na powyższe zarządzenie wniósł powód domagając się jego uchylenia.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego przewodniczący prawidłowo zarządził zwrot pozwu z uwagi na nieuzupełnienie jego braków formalnych w określonym terminie. Podkreślenia wymaga, że kognicja sądu odwoławczego ograniczona jest jedynie do zbadania prawidłowości tego zarządzenia, a nie podstaw odmowy ustanowienia powodowi pełnomocnika z urzędu.

Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że zgodnie z treścią art. 126 § 1 pkt 1 i 2 każde pismo procesowe powinno zawierać imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników oraz oznaczenie rodzaju pisma. Jednym z warunków formalnych pozwu jest nadto oznaczenie w nim aktualnego miejsca zamieszkania stron (art. 126 § 2 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 187 § 1 k.p.c.).

Wymogów tych nie spełniało pismo powoda z dnia 8 września 2017 roku wniesione do Sądu Okręgowego I Wydziału Cywilnego w Szczecinie. W konsekwencji zarządzeniem z dnia 16 listopada 2017 roku, doręczonym powodowi w dniu 7 grudnia 2017 roku (k. 7) powód został wezwany do uzupełnienia braków formalnych pozwu między innymi poprzez wskazanie imienia i nazwiska lub nazwy każdego z pozwanych, oznaczenia miejsca zamieszkania lub siedziby każdego z pozwanych oraz wskazania jednostki organizacyjnej Skarbu Państwa, z której działalnością jest związane dochodzone roszczenie, oznaczenie rodzaju pisma z 8 września 2017 roku (w szczególności, czy jest to pozew), w terminie 7 dni, pod rygorem zwrotu pozwu (k. 4).

Wezwanie powoda do usunięcia stwierdzonych powyższych braków formalnych pozwu okazało się częściowo nieskuteczne. Jakkolwiek bowiem z treści pisma z dnia 8 września 2017 r. można wywnioskować, że powód źródła szkody upatruje w postanowieniu Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 30 sierpnia 2017 r., jednak postanowienie to zapadło jednoosobowo i nie jest

możliwe o jakich sędziów powodowi chodzi w żądaniu zapłaty. Nadto nie ma możliwości jednoznacznego ustalenia czy statio fisci Skarbu Państwa przeciwko któremu powód wytacza powództwo ma być Sąd Okręgowy w Szczecinie czy też Ministerstwo Sprawiedliwości. Powyższe w świetle art. 130 § 1 i 2 k.p.c. obligowało Przewodniczącego do zwrotu pozwu. Wytoczenie powództwa ma bowiem nie tylko skutki procesowe, ale także – w przypadku przegrania sporu może rodzić dotkliwe skutki finansowe dla strony. Nadto sąd orzeka jedynie w granicach sporu, które wyznaczane są nie tylko przedmiotowo (kwota dochodzonego roszczenia), ale także podmiotowo (orzeczenie dotyczy jedynie strony pozwanej). Stąd też w procesie cywilnym to powód decyduje kogo konkretnie pozywa i o jaką kwotę. W tej czynności sąd nie może wyręczyć strony, gdyż doszłoby do naruszenia zasady bezstronności i kontrydiktoryjności procesu cywilnego.

Należy w tym miejscu podkreślić, że przyczyny, które spowodowały, że powód nie uzupełnił braków, mają drugorzędne znaczenie. Obowiązek sporządzenia pozwu według ustawowych wymogów, w sposób umożliwiający nadanie mu dalszego biegu, spoczywa na osobie inicjującej postępowanie. Konsekwencje niedopełnienia tej powinności obciążają powoda. Zgodnie z art. 130 § 2 zd. drugie k.p.c. pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z

wniesieniem pisma procesowego do sądu. Nie wyklucza to możliwości ponownego złożenia pozwu, kiedy powód będzie posiadał niezbędne informacje pozwalające na sporządzenie pozwu bez braków formalnych uniemożliwiających nadanie mu dalszego biegu.

Argumenty dotyczące złej sytuacji materialnej i schorzeń powoda nie mają jurydycznego znaczenia dla kwestii uzupełniania braków formalnych pozwu i oceny czy zostały one wykonane w terminie. Nie mogą zatem wpłynąć na instancyjną kontrolę postępowania zainicjowanego środkiem zaskarżenia złożonym przez powoda. Również zarzuty dotyczące odmowy przyznania adwokata do sprawy, nie podlegały ocenie z tej przyczyny, że postanowienie rozstrzygające powyższą kwestię jest prawomocne i obecnie nie podlega kognicji Sądu Apelacyjnego w Szczecinie jako sądu drugiej instancji. Powód miał możliwość zaskarżenia postanowienia referendarza z dnia 27 lutego 2018 r., o czym został pouczony, jednak nie skorzystał z prawa do wniesienia skargi. Podkreślenia jednak wymaga, że żaden profesjonalny pełnomocnik nie zastąpi strony w określeniu wobec kogo strona zamierza proces prowadzić. Stąd też wytaczając powództwo powód powinien przynajmniej sprecyzować osoby, które jego zdaniem wyrządziły mu szkody z imienia i nazwiska. Zawodowy pełnomocnik ma możliwość sporządzić pozew jurydycznie poprawny, jednak wszystkie fakty dotyczące roszczeń objętych pozvem powinien uzyskać od strony. Skoro powód jest w stanie sprecyzować wysokość roszczenia i to w sposób całkowicie zrozumiały, brak jest podstaw do stwierdzenia, że ze względu na stan zdrowia nie orientuje się od kogo domaga się zapłaty.

Jeżeli powód nie jest w stanie samodzielnie przygotować się do procesu ma możliwość złożyć wniosek o przyznanie mu pełnomocnika z urzędu jeszcze przed wytoczeniem powództwa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie.

SSA Artur Kowalewski SSA Edyta Buczkowska – Żuk SSA Krzysztof Górski